ಕೊರವಂಜಿ

Koravanji

ಜೂನ್ ೧೯೪೫
ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಚಿತ್ರಕಾರರು :
ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್

ಬರಹಗಾರರು :
ಶ್ರೀ|| ಶಿವಣ್ಣ
ಶ್ರೀ|| ಕೆ. ಪಿ. ಕಾಮತ್
ಶ್ರೀ|| ಜಿ. ಪಿ. ರಾ.
ಶ್ರೀ|| ಉಮ್ಮತ್ತೂರ್
ಶ್ರೀ|| ಆರ್ಯ
ಶ್ರೀ|| ಎಂ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ
ಶ್ರೀ|| ಎಸ್. ಟಿ. ರಾಮಪ್ರಿಯನ್ ಮತ್ತು
ಸಿ. ಎನ್. ಸತ್ಯನ್.
ಶ್ರೀ|| ಸಿ. ಕೆ. ಅ.
ಶ್ರೀ|| ಅಕ್ರೂರ

ಬಿಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ - - ಕೇವಲ ಎರಡಾಣೆ

ತಿಳಿನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಕೊರವಂಜಿ

"ಕೊರವಂಜಿಯು" ತಿಂಗಳಿನ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ತಿಳಿಹಾಸ್ಯದ ಲೇಖನಗಳು, ಹರಟೆಗಳು, ಅಣಕವಾಡುಗಳು, ನಗೆ ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವದಾ ಸುಸ್ವಾಗತವುಂಟು ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ

ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳಿತು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದುವಂತೆ ತಿಳಿಬರಹದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಅಚ್ಚಾದಾಗ ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುವು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕು.

ಬಳೇಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರೂ. ೨—೦—೦
ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ ಆಣೆ ೦—೨—೦

ಚಂದಾದಾರರು ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಮುಖದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ

ಮಣ್ಯಂ ಅಂಡ್ ಕೋ.

ಮದರಾಸು — — ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಗುವಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ
ಕೊಡುವ
ಈ ಸಾಬೂನು ಬೇಕು

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್
ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ಬರುವ ಹೇರಳವಾದ

ನೊರೆಯು ಚರ್ಮವನ್ನು ಬಹು ಬೇಗ ಚೊಕ್ಕಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ..........................
ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಆಹಾರದಂತಿರುವ
ಈ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸಾಬೂನನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪ್

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಲಿ.

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಪೋಸ್ಟ್ - - ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕೃತ ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸರಬರಾಜಿಗಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಪುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಪರಾಜು ಮಾಡಲಾಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಏಜಂಟರೊಂದಿಗೆ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ, ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲ್ಯಾಂಪುಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

೧ ಗ್ರಾಂಡ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್,
ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

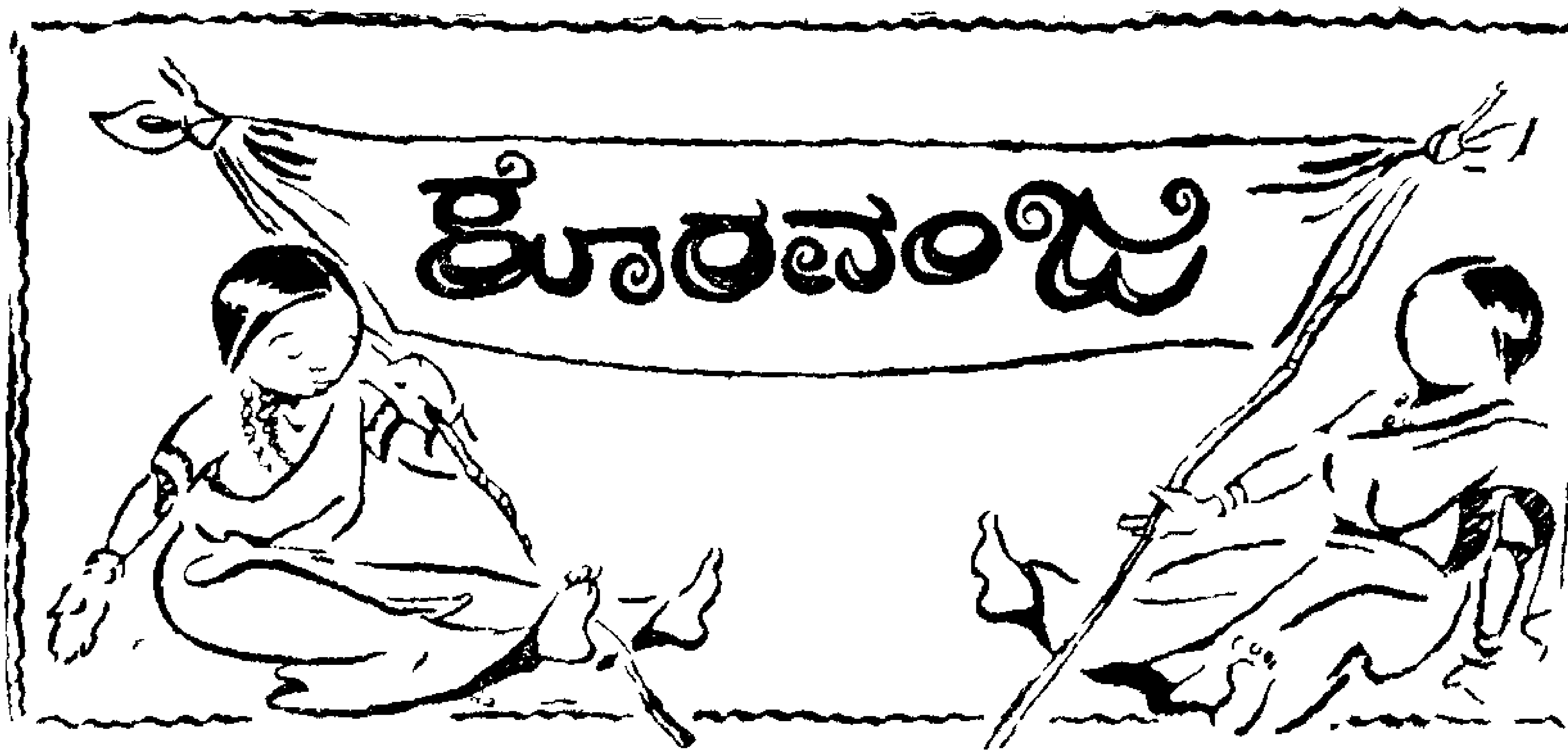
೨ ಅಸೋಸಿಯೇಟೆಡ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸರ್ವಿಸೆಸ್
ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

೩ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಂಪೆನಿ,
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರಂ, ಸಜ್ಜನರಾಯರ ಪಾರ್ಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

೪ ಯುನೈಟೆಡ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಎಂಪೋರಿಯಂ,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಹೊರಗಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ — ಲ್ಯಾಂಪುಗಳು ಪ್ರತಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟನಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವಾರು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ **ನಿಖರವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು,** ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ಸಂಪುಟ ೪] ಕೊರವಂಜಿ—ಜೂನ್ ೧೯೪೫ [ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ವೇವೆಲ್ಲರು ಬರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪವಾಯ್ತಂತೆ

—ಆದರೆ ಹಾನಿಯೇನೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲವಂತೆ.

✤ ✤ ✤

ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ದಿನ ಗೃಹಿಣಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನರಿಪಡಿಸಲು ಸಭೆನಡೆಸುತ್ತಾರಂತೆ

—ಕಷ್ಟಗಳು ಹೊರಗೆ ಕಾದಿದ್ದು ಸಭೆ ಮುಗಿದನಂತರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆಯಂತೆ.

✤ ✤ ✤

ಮೊನ್ನೆ ನೂತನ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರನೊಬ್ಬನು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟುಗಳನ್ನೇ ಉರಿಸಿ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದನಂತೆ.

—ಸೌದೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂತೆ ?

✤ ✤

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಸ್ಥಿತಿ ಬಲು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆಯಂತೆ—

—ಕೆಲವರು ತರಕಾರಿ ತಂದು ಒಣಗಿಸಿ ಸೌದೆಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

✤ ✤ ✤

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸೌದೆ ತಂದು ತರಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

✤ ✤ ✤

ಜರ್ಮನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಆಂಗ್ಲೇಯರ ತಂಡವೊಂದು ಹೊರಟಿದೆಯಂತೆ

—ಸದ್ಯ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು—

✤ ✤ ✤

ವಿಜಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಆಚರಿಸಿದರೆಂದೂ—ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧ ನಿಂತಿತೆಂದು ತಮ್ಮ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಹರಿದುಹಾಕಿದರೆಂದೂ ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು -- ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಯ್ತು ಎನ್ನುವುದು.

✤ ✤

ಯುದ್ಧಾನಂತರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಜಾಡ್ಯವು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹರಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ—

—ಅದೇ ಇರಬೇಕು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಚುನಾವಣೆ ರೋಗ:

✤

"ಭಾರತದಿಂದ ಯೂರೋಪಿಗೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಫರಂಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ರವಾನೆ".

—"ಸಹಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸುದ್ದಿ"

—ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇದು ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ವೇವೆಲ್ಲರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಧಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವರಂತೆ.

—ಇನ್ನೊಂದೇ ಬಾಕಿ ಇರುವುದು, ಸಂಧಿಯು ಇನ್ನೇನು ಕೈಗೂಡಬೇಕು, ಎನ್ನುವಾಗ, ವೇವೆಲ್ಲರ ವರ್ಗ, ಬೇರೊಂದು ರಣರಂಗಕ್ಕೆ.

✤ ✤ ✤

ಅವರಿವರು ಹೇಳುವುದು

ಅವರೇನೂ ಹುಚ್ಚರಲ್ಲ— ಬೆಂಗಾಳಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತವರು— ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಸೌದೇ ಡಿಪೋವಿಗೆ ಸೌದೇ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಯಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ ಎಂದು —ಶಿವಣ್ಣ

✤ ✤ ✤

ಈ ಯುದ್ಧವು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರೆದರೆ, ಸಮರಾನಂತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ—ಆಂಗ್ಲೇಯರು, ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹರಡುತ್ತಾರೆ— ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡೇ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ—

—ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ—

ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ —ಕಾಫ್‌ಮನ್

✤ ✤

ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದವನೊಬ್ಬನು ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸಿನವನು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ 'ಏಕಯ್ಯಾ ಹೀಗೆ ವಾಲಾಡುತ್ತಿ. ಏನಾದರೂ ಬೇಕೆ—ಸಹಾಯ ?' ಎಂದಾಗ, ಆ ಸಮರಶಿಖಾಮಣಿಯೆಂದನಂತೆ 'ಏನೂ ಬೇಡಯ್ಯಾ, ಈ ಹಾಳು ಮೆಡಲುಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ವಾಲಾಡುವಂತಾಗಿದೆ' ಎಂದನಂತೆ —“ಡಾನ್ ಇಡ್ಡನ್”—

✤ ✤ ✤

ಬರ್ಲಿನ್ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ರಷ್ಯನರ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದುದರ ರಹಸ್ಯ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆಯಂತೆ—

—ರಷ್ಯನರು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕಿದರಂತೆ—

—ಶಿವಣ್ಣ

✤ ✤ ✤

ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಏರ್ಪಾಡೇ “ಖರಾಬು” ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನೂರರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಓದುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಮತ.

ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸೌದೆ ಡಿಪೋ ಹತ್ತಿರ ಕಾದಿದ್ದಾಗ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಕಾದಿದ್ದರು— ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಗಳೂ ಮುಗಿದಿದ್ದುವು, ಹಾದಿಗರನ್ನು

ನೋಡುವುದೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಎಣಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.... ನೂರು ನಲವತ್ತನೆಯವನು ಓದುತ್ತಿದ್ದನು— ಅದೂ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು—

—ಶಿವಣ್ಣ

✤ ✤ ✤

ಹೆಬ್ಬಿಗುಬ್ಬಾಲೆಯವರು ಇಜ್ಜಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ—

—ಅವರು ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜವಹಿರನೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ—

—ಶಿವಣ್ಣ

✤ ✤ ✤

ಆಹಾರ ಸರಪರಾಜು ಮತ್ತು ಡಿಪೊ ನೌಕರರ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿತ್ತಂತೆ

—ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಓಡುವ ಪಂದ್ಯ— ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬೈಸಿಕಲ್ಲೋಡಿಸುವ ಪಂದ್ಯ—

" ಟ್ರೊತ್ "

✤ ✤ ✤

ಹೊಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಮೊದಲಸಲ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿತು—ಈ ನರ್ಸು ಗಳ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವುದಕ್ಕೂ—ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧ ವಿಲ್ಲವೆಂದು—

" ಆರ್ ವೆಲ್ "

✤ ✤ ✤

ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಗಿಣಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಮೆರಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಕುಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ—

" ಕೊರವಂಜಿ "

✤ ✤ ✤

ಸೌದೆ ಡಿಪ್ಪೋಲಿ ಕಾದು ಕಾದು ಸುಸ್ತಾದವನೊಬ್ಬನು ಆಯುಷ್ಕರ್ಮಶಾಲೆ ಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕುಳಿತನಂತೆ—ಕುಳಿತು— ಮುಖ ಚೌರ ಮಾಡು ಎಂದನಂತೆ

— ನಾಪಿತನಂದನಂತೆ— "ನೀವು ತುಂಬಾ ಕುಸಿದು ಕೂತಿದ್ದೀರಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೂತರೆ ಚೌರ ಮಾಡಬಹುದು" ಎಂದು

—"ಹಾಗಾದರೆ, ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು 'ಮಾತ್ರ ಕತ್ತರಿಸಯ್ಯಾ" ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಕುಸಿದು ಕೂತನಂತೆ---

✤ ✤ ✤

ಅಧಿಕ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ

‘ ಇದೇನಪ್ಪಾ, ಇನ್ನೊಂದು ತೆರಿಗೇನೆ, ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂನೂ? ’

“ ಹಾಗಲ್ಲ ಕಣಯ್ಯಾ, ಈರಣ್ಣ, ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹಣದ ಬೆಲೆ ಇಳಿದುಹೋಗುತ್ತೆ. ಆಗ ಜನಜೀವನ ಸುಮಾರು ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನು ಮಾರಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಕೊಳ್ಳಹೋದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಹಿತಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲವೇ—ಆದಕ್ಕೇ ಈಗ ಅಧಿಕ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹಣ ಕೂಡಿಟ್ಟು, ಆ ಹಣವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೇ—”

“ ಅಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧೀ, ಅಧಿಕ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೆ, ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದೋ -- ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ವರಮಾನಕ್ಕೇ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆ ಎಂದೋ– ? ”

‘ ಅದರಲ್ಲೇನು ಮಹಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಯ್ಯಾ ? ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇನೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿದೆ, ಹೌದು. ಆದರೆ, ವರಮಾನ ಅಧಿಕವಾದರೇ ತೆರಿಗೆ ಅಲ್ಲವೇ, ಅದನ್ನೇ ಆದಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ’

‘ ಹಾಗಂದರೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ’

‘ ಸಾಧ್ಯ, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡ ಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೇ ಅದು, ನಮ್ಮ ಹಿತಸಾಧನೆಗೇ ಅದು, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೇ ಅದು. ’

“ ಅಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧಿ, ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿ ನಾನೇ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಹಣ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಇದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ ? ”

‘ ಹಾಗಲ್ಲಾ ಈರಣ್ಣ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವ್ಯಥಾಶ್ರಮ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಲ್ಲದೆ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೇ ನೀನೇ ಹೇಳು ’

“ ಹೌದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಬುದ್ಧಿ--ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಇವರು ಮಾಡೋದೇ ನ್ಯಾಯ. ಹೀಗಲ್ಲವೇ ಬುದ್ಧಿ-- ನಾನು ಹಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿರ ಕೂತಿರುತ್ತೀನಿ, ನನ್ನ ನಾಯಿ ಬಾಲ ಆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತದೆ. ‘ ಹಶು, ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡು ’ ಎಂದು ಕನಿಕರ ಬರುವಂತೆ ಬಾಯಿ ತೆಗೆದು, ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಡುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ‘ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ನಾಯಿ ಹಸಿದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನ ನಾಯಿ’ ಎಂದು ಕೊಂಡು, ಅದರ ಬಾಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀನಿ. ಅದು ನಾಯಾದ್ದರಿಂದ, ವೊಳ ವೊಳ ಎಂದು ಬೊಗಳುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನದೇ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ”,

ಆದರೆ ನಾವು ನಾಗರಿಕ ಮನುಷ್ಯರು, ಅದನ್ನೇ ದೇವಪ್ರಸಾದ ಎಂದು ನಗು ನಗುತ್ತಾ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ಬುದ್ಧಿ - - - -’’

‘ ಅಯ್ಯೋ ಈರಣ್ಣಾ, ಈ ತರಹ ಸಾಮತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನುಮಾಡಲಿ ನಾನು? ಒಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯ ಅನ್ನು ’

— ಶಿವಣ್ಣ.

ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಫೋಟೋವನ್ನು ನೋಡಿ, ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದರಂತೆ

—ಯಾರಾದರೂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಫೋಟೋವಿನಂತಿದ್ದರೆ ಆತನು ಕಳ್ಳನೇ ಸರಿ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದೇ ?

✤ ✤ ✤

ಎಲೆ ಅಮೆರಿ ಮನುಜಾತಿಗೆ ಸೇರ್ದೆನೆಂದು ಗರ್ವಿಸಬೇಡ ಹಿರಿಮೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಹುದೆ, ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರೊಳಾಯ್ತು ನಿನ್ನಯ ಶೌರ್ಯಂ.

✤ ✤ ✤

ಅಳುವಿಗೆ ಕಾರಣ

ಕಂಬನಿ ಪಳಪಳ ಇಳಿಯುತಲಿಹುದು
ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡೂ ಕೆಂಪಾಗಿಹುದು
ಸರಸುಗೆ ಏನಾಗಿಹುದೊ ಕಾಣೆ !
ಮೂಲೆಯೊಳಾಕಡೆ ಸುಯ್ಯುತಲಿಹಳು
ಸೆಳೆಯುವ ಕಣ್ಣಲಿ ನಗುವಿನ ಮೊಗದಲಿ
ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯುತ, ಕೆಲಸದ ದಣಿವಲಿ
ಬಳಲಿಹ ಎನಗೆ, ಒಲ್ಮೆಯ ಸ್ವಾಗತ
ವೀಯುವ ಇನಿಯಳು ಅಳುತಿಹುದೇತಕೊ !
“ ಸರಸೂ, ಏನಿದು ಹೀಗೇಕಿಂದು ? ”

ಆಕೆಯ ಅಳುವಿಕೆ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯ್ತು ;
ಶೀರೆಯ ಸೆರಗಲಿ ಮೊಗವನು ಮುಚ್ಚಿ
ಚಿಮ್ಮುವ ಬುಗ್ಗೆಯ ಪರಿಯೊಳು ಹರಿಯುವ
ದುಃಖವ ನಿಲ್ಲಿಸೆ ಆಗದೆ ಆಕೆಯ
ದೇಹವದೆಲ್ಲವು ನಡುಗುತಲಿಹುದು
“ ಎನ್ನದೆ ಸರಸುವೆ, ಏತಕೆ ಅಳುವು ? ”
ಆಡಳು ಆಕೆಯು ಒಂದೂ ಮಾತ.

ಬೈಯ್ದೆನೊ ? ಹೊಡೆದೆನೊ ?— ಮತ್ತಿನ್ನೇನೊ ?
ಹೊಳೆಯುವ ಲೋಲಕು ಹೊಸಬಗೆ ಶೀರೆಯು
ಅಪ್ಪಟ ಚಿನ್ನದ ಒಪ್ಪುವ ಒಡವೆಯು
ಮನೆಯೊಳಗಿಹುದು—ಬೇಕಿನ್ನೇನೊ ?
ತಾಯಿಯ ಮನೆಯದು ಕರೆಯುತಲಿಹುದೊ ?....
ಓಹೊ ! ತಿಳಿದೆನು : ಎನ್ನಯ ಮಂಕೆ !
ವೈಕೈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಇಹುದು !

“ ಜ್ವರವದು ಬಂದಿಹುದೆಂಬುದ ತಿಳಿಸದೆ
ಮಗುವಿನ ಪರಿಯೊಳು ಅಳುವುದು ತರವೆ ?
ತಡೆಯದೆ ಕರೆಯುವೆ ವೈದ್ಯರ ನೀಗ ”

ಮೊಗವನು ಎತ್ತುತ ನುಡಿದಳು ಆಕೆ
ಸಿಟ್ಟಿನ ನೋಟದಿ ನುಂಗುತಲಿನ್ನ,
“ ವೈದ್ಯರ ಕರೆಯಲು ಆಗಿಹುದೇನೊ ? ”

ಅಡಗಿಹ ಮುಳಿಸದು ಕುಣಿಯಲು ಮೂಗಲಿ
ಕೇಳಿದೆ ಕೋಪದಿ-- ಅಳುವೇಕೆಂದು ?
ಮಡದಿಯು ನುಡಿದಳು ತಡೆತಡೆದು :

“ ಬಡಿಸುವೆನೀಗಲೆ ಅಡಿಗೆಯು ಆಗಿದೆ
ಅನ್ನವ ಬಸಿಯುವುದೊಂದೇ ಬಾಕಿ--
ಎಂದರು ಕೇಳದೆ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲೆಂದು
ಉಣ್ಣದೆ ಹೋದಿರಿ ನಿಮ್ಮಯ ಕೆಲಸಕೆ.
ಕೇಳುವಿರೀಗ ಅಳುವೇಕೆಂದು ? ”

“ ಅಷ್ಟಕೆ ಇಷ್ಟಳುವೇತಕೆ ಸರಸು, ”
(ಕೈಯದು ಹೋಯಿತು ಕಂಠದ ಸುತ್ತು)
ಸರಿ ಹೋ--ಯ್ತೆಂದೆ— ಎಲ್ಲವು ಸರಿಹೋಯ್ತು !
ಕಣ್ಣನು ತೆರೆದೆನು— ಬೆಳಕದು ಹರಿದಿತ್ತು !

—ಕೆ ವಿ. ಕಾಮತ್.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆಯಂತೆ
—ಸ್ವ. ಅತಂತ್ರ ತಾನೇ

ಕೆಲವು ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಹಳ ಬೆದರಿ ಬೆದರಿ ಚಂಚಲವಾಗುತ್ತವೆಯಂತೆ
—ಅದಕ್ಕೇ ಅವು ಜತೆ ಜತೇಲಿ ಹೋಗುವುವು—

ಆದಿಶೇಷನ ಆಯಾಸ

—o—

" ತಿಣಿಕಿದನು ಫಣಿರಾಯ........"

" ಯಾಕಂತೆ ? ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವೆ ? "

" ತಿಣಿಕಿದನು ಫಣಿರಾಯ....ರಾಮಾಯಣದ ಗಡಣದಲಿ "

" ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅಷ್ಟು ಬರೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿಂದ ಹೇಳತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದಿಕವಿ ಆದವನು 'ತಾನೇ ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಕೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಮೇಲೆ ಬರೆಯೋವರ ಗತಿ ಏನು ಅಂತ ಯೋಚನೆಯೇ ಬೇಡವೆ ಆತನಿಗೆ ? "

" ಆಮೇಲೆ ಬರೆಯೋವರ ಗತಿ ಏನು ಅಂತ ಯಾರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಇರೋದರಿಂದಲೇ ಫಣಿರಾಯ ತಿಣಿಕತಾ ಇರೋದು, ಹೀಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅಲ್ಲ. ಹೇಳತೇನೆ ಕೇಳು ";

" ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಒಂದು ಆರೇಳು ದೊಡ್ಡ ತೋಟ ಮಾಡಿದ. ಒಂದೊಂದು ತೋಟದಲ್ಲೂ ಹತ್ತಾರು ತರಹ ಹಣ್ಣುಗಿಡ, ಹೂಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿದ. ' ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಬನ್ನಿ, ನೋಡಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ತಿನ್ನಿ, ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ ' ಅಂತ ಅದನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟುಹೋದ ".

" ಅನೇಕ ಜನ ಬಂದರು. ' ಕೂಜನ್ತಂ ರಾಮರಾಮೇತಿ ' ಅಂತ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ತೋಟದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅವರವರ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದ ಅವರವರಿಗೆ ದೊರಕಿತು ".

ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮಿಕ್ಕವರಿಗಿಂತ ಮನಸ್ಸು ಪಕ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಪ್ರತಿ ತೋಟದಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತಾನು ಕಂಡು, ತಿಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾಲದು ಅಂತ, ಇತರರಿಗೂ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ. ಇವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿ ಬಂದವರು ಕೂಡ ಇವನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿದರು, ತಿಂದರು, ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು.

" ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಾನೂ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ, ತನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಮರ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಹಣ್ಣನ್ನು

ಜನಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟ. ಮರದಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ, ಕೊಂಬೆ ಕೊಂಬೆಯೆಲ್ಲ ಶೋಧನೆಮಾಡಿ ರಸವತ್ತಾದ ಕಾಯಿ ಕಿತ್ತುತಂದ. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಕುಟ್ಟಿತಂದ, ತಿಂದ, ಲೊಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದ. ತಿನ್ನಿಸಿದ, ಲೊಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಸಿದ. ರಸವತ್ತಾದ ಹಣ್ಣು ಶೋಧಿಸಿ ಕಿತ್ತ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಯವಾಗದಂತೆ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ತಂದ. ಹೋಳು ಹೋಳು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ತೊಟ್ಟೂ ರಸ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಂತೆ, ತಾನೂ ತಿಂದ, ಇತರರಿಗೂ ತಿನ್ನಿಸಿದ."

"ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಇದೇ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಹೊರಟ, ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದ, ಅದೇ ಮಾವಿನ ಮರದ ಬಳಿಗೆ. ಇವನೇನೂ ಹಿಂದಿನವನ ಹಾಗೆ ಮರ ಹತ್ತಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರದಮೇಲೆ ಮೂರು ಅಡಿ ಇದ್ದ ಇವನು. ಕೆಳಗೆ ನಿಂತ ಹಾಗೆಯೇ ಮರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದ. ಕಾಯಿಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು, ಹಿಂದಿನವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದುದನ್ನು, ಕಂಡ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಮೈ ನಲುಗೀತೋ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಅದನ್ನು ತೊಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಚಿದ. ಮನೆಗೆ ತಂದು ಸೀಕರಣೆ ಮಾಡಿ ತಾನೂ ತಿಂದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿನ್ನಿಸಿದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಹಾಡಾಗಿ ಹೋಯಿತು".

"ಸರಿ, ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಕಿಸುಬಾಯಿದಾಸನ ಕೈಂಕರ್ಯ. ಒಬ್ಬ ಬಂದ, ಮಾವಿನ ಮರದಡಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದ. ಮರ ಹತ್ತೋಣವೆಂದರೆ ಕೈಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲ, ಕೆಳಗೆ ನಿಂತೇ ಕೀಳೋಣವೆಂದರೆ ಎತ್ತರ ಸಾಲದು. ಮನಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ಈಡೇ? ಆದರೇನು? ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರನ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆ! ಒಂದು ಉದ್ದನೆಯ ಬಿದಿರು ಜಲ್ಲೆಯನ್ನು ತಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಎಟುಕಿದ ಹಣ್ಣನ್ನೇ ಕುಕ್ಕಿ, ಒಂದೆರಡನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿದ. ಕೊಂಚ ರಸ ನೆಲಕ್ಕೆ, ಕೊಂಚ ರಸ ಬಿದಿರು ಕೋಲಿಗೆ, ಉಳಿದುದು ಹಣ್ಣು ಕೆಡವಿದವನಿಗೆ. ಅವನಿಗೆ ಅದು ತಾನು ಕೆಡವಿದ ಹಣ್ಣು ಎಂದು ಅಲ್ಪದಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತಿ. ಅವನಿಂದ ಅದರ ಅಂಶವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ್ದನ್ನು ತಾವು ಕಂಡೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಮಾಧಾನ.

ಈ ಬಿದಿರು ಜಲ್ಲೆಯವನಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದ. ಅವನೂ ಅದೇ ಮರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಪಾಪ, ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಮರವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಅರಿಯ. ಬಂದ. ಮರ ಹತ್ತಲು ಬಾರದು, ಎತ್ತರ ಮೊದಲೇ ಸಾಲದು, ಬಿದಿರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ತೋರದು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ದೇವರಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಮರಕ್ಕೆ ಬೀರಿದ. ಮೊದಮೊದಲನೆಯ ಏಟುಗಳೆಲ್ಲ ಮರದ ದಿಕ್ಕಿಗೇ ಮುಖ ತೋರಿಸದೆ ಓಡಿದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸವಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಇವನ ಮೇಲಿನ ಕನಿಕರದಿಂದ ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯ ಕಡೆ ಹೋಯಿತು. ಅದರ ವೇಗದಿಂದ ಬೀಸಿದ

ಗಾಳಿ, ತೊಟ್ಟು ಕಳಚಿ ಬೀಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಮುದಿಹಣ್ಣನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೂಕಿತು. ಮುಕ್ಕಾಲು ರಸವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿಗಾಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ಮೈತುಂಬ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಪಾಪ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟವನು! ಮುಖದಿಂದ ಬೆವರು ಒರಸಿ ಕೊಂಡ, ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಣ್ಣು ಒರಸಿಕೊಂಡ. ಪಡೆದದ್ದೇ ಪರಮಾನ್ನ ಎಂದ. ತಿಂದ, ತಿನ್ನಿಸಿದ. ಅರಿಯದವರ ಆನಂದವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು!"

ಅನಂತರ ಬಂದನಪ್ಪ ಇನ್ನೊಬ್ಬ! "ನಾನು ಮಿಕ್ಕವರಿಗಿಂತ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿ! ನಾನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇನು? ಇತರರಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸು ವುದು ಮುಖ್ಯ!" ಎಂದುಕೊಂಡು ಅಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಆಲದಮರ— ಅಲ್ಲ, ಮುತ್ತಜ್ಜ ನೋಡಿದ್ದ ಮಾವಿನಮರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ. ಮರ ಏರುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಹಿಂದಿ ನವರ ಹಳೆಯ ಹಾದಿ ಅವನಿಗೆ ತೀರ ಹಳೆಯದೆನ್ನಿಸಿತು. ಒಂದು ಹೊಸ ದಾರಿ ಅಗತ್ಯವೆನ್ನಿಸಿತು. ನೋಡಿದ. ಹೊಸದೇನು, ಹೊಸದೇನು ಎಂದು ಹಾಹಾ ಕಾರಮಾಡುತ್ತ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು, ಹಿಂದಿನವರ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಹಣ್ಣು ಕಾರಿಕೊಂಡ ರಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ದಿವ್ಯವಾದ ಮಣ್ಣು! ಯಾರಿಗುಂಟು? ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ? 'ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಈ ರಸಪೂರಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏರಲಾರದ ಮರದಮೇಲೆ, ಎಟುಕಲಾರದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪೆಂಗನಂತೆ ಆಯಾಸಪಡಲೇಕೆ?' ಹೀಗೆ ಹೊಳೆದುದೇ ತಡ, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮುಕ್ಕಿ ಚಪ್ಪ ರಿಸಿದ. ಇತರರ ಬಾಯಿಗೂ ಹಾಕಿದ".

"ಏನು, ಮಣ್ಣನ್ನೆ?"

"ಮತ್ತೇನನ್ನು?"

"ಓ! ಈಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತು, ತಿಣಿಕಿದನು ಫಣಿರಾಯ....ಯಾಕೆ ಅಂತ! ಅಷ್ಟು ಮಣ್ಣು ತಿಂದರೆ ತಿಣಿಕದೆ ಇನ್ನೇನು!"

—ಜಿ. ಪಿ. ರಾ.

ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದಿ

[ಶ್ರೀ ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ]

—o—

೧

ಮಕ್ಕಳಿವರೇ ನಮ್ಮ? ಮಕ್ಕಳಿವರೇ ನಮ್ಮ
ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದೀ ? || ಪಲ್ಲ ||

ಮೂರು ಮತ್ತಾರುಮಂದೀ, ಮೂರು ಮತ್ತಾರುಮಂದೀ!
ಮಕ್ಕಳಿವರೇ ನಮ್ಮ? ಮಕ್ಕಳಿವರೇ ನಮ್ಮ?
ಮೂರು ಮತ್ತಾರುಮಂದಿ
ನಾ ಹಡೆದ
ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತು ಮಂದೀ || ಅ-ಪ ||

೨

ಹಲಕೆಲವು ಎಮ್ಮೆ ಎನ್ನಿ! ಹಲಕೆಲವು ಬಿಯೆ ಎನ್ನಿ!
ಕೆಲಕೆಲವು ಎಸ್ಸೆಲ್ಸಿ! ಕೆಲವು ಬರಿ ಎಲ್ಲೆಸ್ಸು!
ದುಡಿಮೆಗೆಲ್ಲರು ಸೊನ್ನಿ!
ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ
ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದೀ!

೩

ಬೀತ ನರಪೇತುಗಳಿರಾ! ಬಾತಂಥಪ್ರೇತಗಳಿರಾ!
ದಪ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕುವಿರಿ, ಅರ್ಜಿಗಳ ಬರೆಯುವಿರಿ!
ಹಾರಿರೋ ಜೊಳ್ಳುಗಳಿರಾ!
ಉಸಿರಿಡುವೆ,
ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದಿ !!

೪

ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಹೊಲಸು ಎಂದೂ ವೈಟ್‌ಫೀಲ್ಡು ದೂರವೆಂದೂ
ಬಾಳು ಹಾಳಾಗಿಹುದು, ಜೋಬು ಬರಿದಾಗಿಹುದು
ಏಳಿರೋ ಹೋಗಿರೆಂಬೇ
ಬಾಳಿರೋ
ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದಿ !!

೫

ಸಕ್ಕರೆಯು ಮನೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಮೊದಲೆ ಇಲ್ಲಾ
ರೇಷನ್ನು ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಿಂದಾಗಿಹುದು
ಹೋಗಿರೋ ಬೇರೆ ತನ್ನಿ
ಅಕಟಕಟ
ಮೂರು ಮತ್ತಾರುಮಂದಿ !!

೬

ಕುರ್ಚಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಿ ! ಲೇಕಣಿಯನಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ
ಮನೆಯಲಿ ಅಡಗದಿರಿ ! ಡಿಪ್ಪೊಗಳಿಗೆ ಓಡಿ ನೀವ್
ಅಕ್ಕಿ ಇದೊ ತಂದೆವೆನ್ನಿ !
ನಾ ಪಡೆದ
ಮೂರು ಮತ್ತಾರು ಮಂದಿ !!

—ಉನ್ಮತ್ತಾರ್.

ಮಾಣಿ : (ಗಂಡನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಪೂರಿಪಲ್ಯ ತರಲೇ ಸಾರ್ !

ಗಂಡ : (ಹೆಂಡತಿ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಪೂರಿಪಲ್ಯ ತಿನ್ನಲೆ ?

ಹೆಂಡತಿ : (ತಾಯಿಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಪೂರಿಪಲ್ಯ ಕೊಡಲಿ ?

✤ ✤ ✤

ರೋಗಿ : ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ! ಪೂರ ನೋವು ! ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆಯೇ ಇಲ್ಲ ! ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೆ ಕ್ಷೇಮ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೇ, ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ....

ಡಾಕ್ಟರು : ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಿರಿ.

✤ ✤ ✤

ತಾಯಿ : ರಾಮು ! ಯಾಕೊ ಗಲಾಟೆ ? ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಹಾಗೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆಟ ಆಡಬಾರದೇನೋ ?

ರಾಮು : ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನೂ ನಾನೂ 'ಮನೆ' ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದೇವೆ, ಅಮ್ಮ ! ನಾನು 'ನೀನು'; ಕಿಟ್ಟಣ್ಣ, 'ಅಣ್ಣ'. ಅದಕ್ಕೇ ಅವನು ತೆಪ್ಪಗಿರೋದು.

✤ ✤ ✤

ಏನೂ ಅಂತ ಹೇಳಲಿ

ಈ ಸೋಮವಾರ ಅದೇನು ಕೆಲಸ ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ --- ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ ತಡ, ಸಾಹೇಬರು ಕರೆದು, 'ಶೀ ಬೇಗ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿ, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಏನೋ ಸಾಮಾನು ಬೇಕಂತೆ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ -- ಸ್ವಲ್ಪ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ' ಎಂದರು. ನಾನು ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆ ಆಯ್ತು. ಆವೇಳೆಗೆ ಸಾಹೇಬರು ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು ಅನ್ನಿ. ನಾನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಸಾಮಾನನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಅವರ ಯಜಮಾನಿತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಪಟ್ಟಿ ಬರೆಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಮಾಮೂಲು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಾಮೂಲು ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ಸಾಲದ ಸಾಮಾನು ತರುವ ವೇಳೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆ ಅನ್ನಿ.

ಮನೆಗೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಂದರೆ, ವರಾಂಡಾದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಕಾದಿದ್ದಾಳೆ. 'ಯಾಕೋ ಮಗು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು. ಕಛೇರಿ ಐದಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುಲ್ಲವೇನಪ್ಪ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ದುಡಿಯಬೇಕೆ. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಅನ್ನ ತಿಂದು ಹೋದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನತನಕ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಕರುಳು ಬೆಂದು ಹೋಗುಲ್ಲವೇನಪ್ಪ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂತುಕೊ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಳೂ ಉಪ್ಪು ತುಪ್ಪ ಕಲಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕರುಳು ತಣ್ಣಗಾಗಲಿ ಆಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಊಟ ಮಾಡುವೆಯಂತೆ. ಯಾಕೋ ಹೀಗಾಯಿತು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಂಟ್ರೋಲರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಸೇರಿದರೂ ಈ ನಗದಿ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನು ಹಣೇ ಬರಹವೊ' ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಒಳಗೆಹೋಗಿ, ಗರಮಾಗರಂ ಅರಳು ತುಪ್ಪ ಉಪ್ಪು ಕಲಸಿ, ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ದಿಟವಾಗಲೂ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಅದರಲ್ಲೇ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅರ್ಧಗಂಟೆಯಾದಮೇಲೆ ಎಲೆಮುಂದೆ ಕೂತರೆ, ಏನು ಸಾರು ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ, ಸಾರು ಅನ್ನ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅನ್ನ, ನಂಜಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಳಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿದೆ ಅನ್ನಿ.

ಮುಖ್ಯ, ತುಂಬಿದ ಹೊಟ್ಟೇನ ತಿರುಗಿ ತುಂಬಿದೆ.

ಇದೆಲ್ಲಾ-- ಸಮರ ಪೂರ್ವ--- ಅಂದರೆ-- ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ. ನಮ್ಮಮ್ಮ ಸತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ, ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂತು ಅನ್ನಿ.

* * *

ಯುದ್ಧಾತ್ಪಶ್ಚಿಮ-- ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ--- ಅನ್ನಿ--

ಅದೇ ಸೋಮವಾರ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಸೌದೆ ಡಿಪೋಗೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಸಾಹೇಬರ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರಾರು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳವಾಡಿ, ಡಿಪೋ ನೌಕರನನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ, ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಸೌದೆಯನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಲಿಯೂ ಹೊತ್ತು ತಂದು, ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೇರಿಸಿ ದೆವು ಇದನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭೀಮನನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕೋ ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಲಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು, ಬರೀ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅನ್ನ ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ-- "ಇಂದ"-- ನೌಕರನು ರಜ. ಬಸವ ಜಯಂತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ-- --"ಗೆ"-- ನೌಕರನು ರಜ. ಷಾಬಿ ಇಲ್ ಬರಾಟಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ-- ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿ 'ಯಾಕ್ರೀ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೌದೆ ತಗೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದರೆ ಅದೇ ನೆಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಮಾಡು ತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿ, ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ಜತೆಗೆ "ಇಂದ" "ಗೆ" ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಹೇಳಿ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದರು.

ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನಿ. ಮೂಗಿಗೆ ಕವಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ— ಆದರೆ ಅದೇ ತರಹ ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು-- ಶೌಚಕ್ಕೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ-- ದುಡಿದೂ ದುಡಿದೂ ಆವತ್ತಿನ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿದೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಏಳು ಗಂಟೆಯವೇಳೆಗೆ.

ಏಳರಿಂದ ಒಂಭತ್ತರ ತನಕ ಪೇಟೆ ಲಾಲನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕೊಠಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ಅವನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಏಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ-- ನನ್ನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಮರಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಗಲು--

ಅಂತೂ ಒಂಭತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಒಂದು ದೀಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಏನಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರೋ ಎಂದನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಟಕಾ ಬಾಗಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಇಳಿಯಿತು ಅಮ್ಮಾವ್ರು ಸವಾರಿ-- ಚಲನ ಚಿತ್ರದಿಂದ.

"ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ- ನಸೀಮ್ ಅದೇನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾರ್ಟು ಮಾಡು ತ್ತಾಳೇ ಅಂದ್ರೆ-- ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಹಾಗಿರಬೇಕು, ಸಾಯಂಕಾಲ ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ನವರು ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ನೀವು ಬರುತ್ತೀರಾ ಅಂದು ಕರೆದರು. ಹೇಗಿದ್ರೂ ಅವರ ಕಾರಿದೆ ಎಂದು ಹೋದರೆ, ಬರೋವಾಗ್ಗೆ ಪುಣ್ಯಾತಿಗಿತ್ತಿ, 'ನಾನು ಬಸವನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕು ನೀವು ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಜಟಕಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಲೇ ಮಳೆ ಬರುವ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದೇ ಅಂದ್ರೆ-- ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕಾಸು ಮಿಗಿತು

ಎಂದು ನಾನೇ ಟಿಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಸುಕೊಟ್ಟೆ. ಬರುವಾಗ ಜಟಕಾಕ್ಕೂ ನಾನೇ ತೆರ ಬೇಕಾಯ್ತು, ಏನನ್ಯಾಯ ಅಂದ್ರೆ--" ಅನ್ನುತ್ತಾ ಇಳಿದರು ಅಮ್ಮಾವ್ರು.

ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದರು.

ನನಗೋ ಸುಸ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೌದೆ ಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದುಡಿದು, ಸಾಯಂ ಕಾಲ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಬರುವಾಗಲೇ ಈ ವೈಖರಿ. ಹಣೇಬರಹ ಏನೋ ತಿಂದು ಮಲಗೋಣ ಎಂದು, ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಂಗಿ ರುಮಾಲು ತೆಗೆದರೆ-- ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕೋಕಿಲವಾಣಿ ---

" ಏನೂ ಅಂದ್ರೆ, ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಿ. ಹಸಿವು ತಡೆಯುಕ್ಕೆ ಯಾರ ಕೈಲಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತೀರಿ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ".

ಅಲ್ಲಾ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತೀಲಿ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಲೂ ಧೈರ್ಯ ಇದೆಯೇ ನನ್ನಂತ ಹವರಿಗೆ. ಬರೀ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೇ ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡ ಲೆತ್ನಿಸಲಾಗುವುದೇ-- ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಕಾರಣ ಇರಬೇಕು. ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಡಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು-- ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ್ದೇ ಸಾಕು ಅಂದರೂ, ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಸಾಲದೆ ಇರಬಹುದು, ಎಂದಂದುಕೊಂಡೆ.

ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ, ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಫಲಾಹಾರವಾಯಿತೆಂದೆ-- ಮಾರ್ವಾಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಒಂದುನೂರು ತಿಂದೆ ಎಂದೆ-- ಹಸಿವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನದುಮಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದೆ-- ಯಾಕೋ ಕಮರು ತೇಗು ಬರುತ್ತೆ ಎಂದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತೇಗಿದೆ--- ಆಗ ಸುದ್ದಿ ಹೊರಬಂತು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು-- ಅಮ್ಮಾವರಿಗೆ ಹಸಿವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು....ತಿರುಗಿ ಬೇಯಿಸಲು ಬೇಜಾರೆಂದು....ಹುರಿಟ್ಟು ಅರಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ---

ಸರಿ, ಹಿಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿದೆ ಅನ್ನಿ-- ಮಾತ ನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಜಾರು ಅನ್ನಿ. ದಿನವೆಲ್ಲಾ ದುಡಿದುದೇ ಬೇಜಾರು, ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿಂದೆನೆಂಬ ಅಪವಾದ ಬೇರೆ-- ಹಸಿವು ಬೇರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಗಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬರದೇ ಮಲಗಿದೆ ಅನ್ನಿ--

✦ ✦ ✦

ಇಂದು ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬರುವ ದಿನ. ಕಲಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿ ಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂರು ಗಂಟೆ-- ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನ ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನನ್ನ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐದು-- ಆಗ ಬಂದ ರಾಮುರಾಯ. 'ಏನೋ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯ್ತೇನೋ ಊಟಕ್ಕೆ' ಎಂದ.

'ಹೌದು ಕಣೋ ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ ದಿನ, ಇವತ್ತಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಸಿಗುತ್ತೆ ಕಣೋ, ಮಕ್ಕಳ ಅಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ ದಿನ-- ಏಕಾ ದಶೀಯೇ ಕಣೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನಿಗೂ ಎರಡು ವಡೆ ಶಿಕ್ಕಿನುಂಡೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

✦ ✦ ✦

ನವೀನ ಗಾದೆಗಳು

" ವೇವೆಲ್ಲರ ಸಂಧಾನ "

1) ಒಂದಲ್ಲಾ ವೇವೆಲ್ಲಿಗೆ— ತಂದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬೇನೆ.

✤ ✤ ✤

2) ಇತ್ತಮೆರಿ ಅತ್ತ ಲಿಲೆಸ್ಸಿ— ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ ವೇವೆಲ್ಲರ ಪಾತ್ರ.

✤ ✤ ✤

3) ಜಪಾನು ಚ್ಯುತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಮಾತನ್ನು ನಯವಾಗಿಡು,—
ಇತ್ಯಮರಿಃ.

✤ ✤ ✤

4) ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದರೆ— ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಊರಾಚೆಯೇ ?.

✤ ✤ ✤

5) ಪೋಷಾಕ ದುಂಡು ಗಾತ್ರೇಣ ಸೋಲ್ಜರ್ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜಯೇತ್.

✤ ✤ ✤

6) " ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ನಮವೇತಾ ಯುಯುತ್ಸವಃ
ವೇವೆಲ್ಲಃ ಸಚಿವಶ್ಚೈವ ಕಿಮಕುರ್ವತ ಡೆಲ್ಲಿಲಿ "
— ರೇಡಿಯೋ ಉವಾಚ - ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ.

✤ ✤ ✤

7) ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಕೌನ್ಸಿಲರುಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆದರಂತೆ.

✤ ✤ ✤

8) ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಾಲಲ್ಲ— ಪತ್ರಿಕೇಲಿ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ದಿಟವಲ್ಲ

✤ ✤ ✤

9) ಏನೋ ಭೂಲಾಬಾಯ್ ತಾರಾಟ ಎಂದರೆ— ವೇವೆಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರೂಟ ಎಂದನಂತೆ.

✤ ✤ ✤

10) ವೇವೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ತಾತನ ಮೇಲೆ— ಹೋತನ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ತೋರಣದ ಮೇಲೆ.

ಯೋಚನೆಗೊಂದು ಯೋಜನೆ

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಗಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಬೇಕು. ಕೀರ್ತಿ ಶಾಲಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಚಿಗೆ ಇಂತಹ ಎರಡು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಾನು ದೀರ್ಘ ಪರಿಶ್ರಮ ದಿಂದ ಧನಕೀರ್ತಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಗಳಿಸಲು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಧೂಮಕೇತುವಿನಂತೆ ಹಟಾತ್ತಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೇರಲು ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ಘಟನೆಯ ರಚನೆಯೇ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಬೀವರಿಜ್, ಬಿರ್ಲಾ, ದಲಾಲ್ ಮುಂತಾದವರು ಹತ್ತಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಾಧನೆಯ ಈ ಸ್ವರ್ಣ ಸೋಪಾನ ವನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹತ್ತಬಾರದು ಎಂತ ಯೋಚಿಸಿದೆ.

ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪೆಂದರೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವುದು.

ಯುದ್ಧದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ ಈಗಲೂ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸಂತೆ ಅನೇಕರನ್ನು ಬಾಧಿಸು ತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಆಗಿನ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನೀವು ನೆರೆಮನೆ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಐದು ಸೇರಿನಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿ ನಂತಹ ಅಕ್ಕಿ ತಂದರೂ ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂಗು ತಿರುಗಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೋ ತಿಂಗಳ ರೇಷನ್ ಹೋಗುವದಲ್ಲ ಎಂತ ನೀವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೂ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ಸುಬ್ಬನ್ನ ಡಿಪೋಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾವೇ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಮುಗ್ಗಲು ದಪ್ಪಕ್ಕಿಯನ್ನು. ಅದನ್ನು ತಿಂದು ಅಜೀರ್ಣವಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುವುದೊಂದೇ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ.

ಇನ್ನು ಸೌದೆಯೋ? ಕೂಲಿಯವನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಾರ ಹೊರಬಲ್ಲನೇ ಎಂದುಕೂಡಾ ಗಮನಿಸದೆ ದಾನಶೂರರಂತೆ ಎಂಟು ಮಣ ತೂಗಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂಗಡಿಯವರು. ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಯುದ್ಧಾರಂಭಮಾಡಿದ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸೀರೆಯೋ ಜಾಕೆಟ್ ಬಟ್ಟೆಯೋ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ಅಂಗಡಿ ಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪ ದಿದ್ದರೂ ಅಂಗಡಿಯವನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಸಿ ಸೀರೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಾಕೆ. ಈಗ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲರು ಆ ತೊಂದರೆಯನ್ನೇ ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಛೇರಿ

ಬಾಗಿಲು ಕಾದು ಕೂಪನ್ನು ತರುವುದೊಂದೇ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಿಮಗಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯವನೇ ಆರಿಸಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಂತೆ ನೆರೆ ಮನೆಯವರ ಅಸೂಯೆಗೂ ನೀವು ಪಾತ್ರರಾಗಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಬುಟ್ಟಾ ಸೀರೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೂ ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದವರು ಈಗ ಎರಡು ಗಜ ಮಲ್ಲು, ಒಂದು ಗಜ ಜಾರ್ಜೆಟ್ಟಿಗೆ ತೃಪ್ತರಾಗುವರಂತೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಇಂತಹ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಕಾಲಮಾತ್ರ ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಿಂದ ನಾನು ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ಘಟನೆಯ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾಗದಾಭಾವ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಣಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಕಾಗದದ ಅಭಾವ ಮುಗಿದಾಗ ಯೋಜನೆಯ ಆಗತ್ಯ ತೀರಿ ಹೋಗಬಹುದಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಹಿಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೈ ಹಿಸಿಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ವುಂಟಾಗದಂತೆ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹತೋಟಿಯೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆಯೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಹತೋಟಿ ಆಡಳಿತದ ಪಲ್ಲವಿಯಾಗಬೇಕು.

ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಪದಾರ್ಥಗಳಮೇಲೆ ಹತೋಟಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೆಲಗಡಲೆ ಬೀಜ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಪೆಪ್ಪರಮೆಂಟು ಇತ್ಯಾದಿ—ಸಿನಿಮಾಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕಾಲು ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನೆಲಗಡಲೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಹತೋಟಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಇದುವರೆಗೂ ಏಕೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ? ಈ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣನ್ನು ಹತೋಟಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಅಧಿಕ ಲಾಭದ ತೆರಿಗೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರಲ್ಲಿಯೇ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆ ವಿಷದ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಗಲಾಟೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಂಚಿ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೋ, ಅಥವಾ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲಿನ ತಪ್ಪು ಕರುಣೆಯಿಂದಲೋ ಈಗ ಹತೋಟಿಗೊಳಗಾಗದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಹತೋಟಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು.

ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ಹೆಂಡ, ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಂತೆ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆ ಕೂಡಾ ಶಾಶ್ವತ ವಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಯುದ್ಧೋತ್ತರದ ಮಹಾಜನರ ಹೆಚ್ಚಿದ ಜೀವನ ಹದ್ದು ಮೀರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಕ್ಕೇ ಅನೇಕ ಶಾಖೋಪ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮಸೋಲಿನಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿ, ಹಿಟ್ಲರ ನನ್ನು ಹಣ್ಣುಮಾಡಿ, ಹಿರೋಹಿಟೋ ಪಲಾಯನಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿ ಯುದ್ಧರಂಗ ದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಭಾರತ ಯೋಧರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗದಿರಲು ಇದು ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭ್ಯುದಯ ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಶಾಖೆಗಳವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅಸೂಯೆಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆಗೂ, ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆ ಗಳಿಗೂ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಮಾಡುವುದು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭ್ಯುದಯಗಳು ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಗೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವರ್ತಕರು ವಿರೋಧಿಸಬಹುದು. ಚಲುವಳಿ ಹೂಡಬಹುದು. ನಿಲುವಳಿ ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುವ ವರೆಗೂ ಬಿಡದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ವರ್ತಕರಿಗೂ ಮೊದಲೇ ಸಂಧಾನಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆರಳು ಮಡಿಸಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಂದು ಬಂದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಗೊಂದು ಮಾತು. ಹತೋಟಿ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ನಿಯಮಿಸ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹತೋಟಿಯ ಜಯಕಾರ ಕೇಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹತೋಟಿ ಹುಲಿಗಳ ದಳವೊಂದು ರಚಿತವಾಗಬೇಕು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕುಶಲರು ಕಟಿಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಆಳರಸರು ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನ ಆಯ ವ್ಯಯಗಳ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ದಲ್ಲಿ ತರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅರ್ಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲೆಂದು ಆ(?)ರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳಲಿ ಹತೋಟಿ ಇಲಾಖೆ ! ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬರುತಿರಲಿ ಆಹಾರ ಶಾಖೆ !

—ಆದರ್ಶ.

ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ

ಜನ್ಮ ದಿನೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿಯಲು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ " ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ " ಗೆ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಲೇಖಕರು ಈ ರೀತಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ--

ಸ್ವಾಮಿ,

ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ಬೇಜಾರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಬಹು ಮಾನವು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ತಲಪುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗಲೇ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಪಾದಕರ ಸೋಜಿಗದಾಟ—ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ—

" ಈ ನಾಲ್ವರ ಉತ್ತರಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದುದರಿಂದ ಬಹುಮಾನದ ಹಣವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ " ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೀರಿ.

ನಾಲ್ವರ ಹೆಸರುಗಳು-- ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು
ಶ್ರೀ. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು
ಶ್ರೀ. ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು

ಇತಿ ನಿಮ್ಮ
' ಸಹಿ '

✤ ✤ ✤

ಸಂಪಾದಕರು ಒಂದನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ --- ಮೊದಲಾಗಿ ' ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ ' ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲ. ಅದರ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಜನಾದರಣೀಯ ವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವೇ ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದುದು. ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅಷ್ಟೆ.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮಹನೀಯರು ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರೆ, ಹೀಗೆ ಜನ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆದರಿ ನಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವು ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು.

ಬಾಗಲಿಗೆ ಬಂದರೆ

—(ಒಂದು ಹರಟೆ)—

—o—

" ಯಾರೋ ಬಂದ್ಹಂಗಿದೆ....ಯಪ್ಪಯಪ್ಪ! ಇವರ ಕಾಟ ಏಳೋಅಂಗಿಲ್ಲ. ಈರಂಣೆಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಅವ ಬಿಡುವಲ್ಲ—ಬೆಳಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪರಸೆ, ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಬರತಾಯಿರೋದೇ. ಶಿವಶಿವ!........ಯಾರ್‍ರೀಯಪ್ಪ ? "

" ತಿರುವಾಂಕೂರ.... ತಿರುಮಲರಾಯರ.... ಕಿವಿ ಒಸಿ ಮಂದ ಐತೆ. ಒಹೋ ಧಾರವಾಡ.... ಅಲ್ಲ.... ಖಾರವಾರ.... ಬಲುದೂರ. ಕಾಗದೆ ಕೊಟ್ಟವರ.... ನಮ್ಮ ಈರಂಣಂಗೆ ?.... ಅಂಗೋ.... ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ. "

" ಈ ವಾರ ...ಯಪ್ಪ, ಸಾಕಾಗ್ಯೆತೆ.... ಗಳಿಗೊಬ್ಬ ಗಳಿಗೊಬ್ಬ! ಅದೇನು ಕಾಲೇಜಿ.... ಅದೇನು ಇಸ್ಕೂಲು, ಒಬ್ಬಾನ್ಮೇಲೊಬ್ಬ....ಅದೇನ್ಕೆಲ್ಸವೊ....ಎಂಗೋ! ಏನಾದರೂ ಲಾಭವಿತ್ತೋ ಮೊದಲೇಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುಮಾಸ್ತ ನಾವೂ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕುಂಡು ಮಲಗತೀವಿ, ತಿಂಗಳೂ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ದುಡುಕೊಂಬೋಕಾಗೋಗ್ಯೆತೆ: ಇವರಿಗೆ ಉಡುಗರಿಗೆ ವಸಿ ಊದು ಏಳೋಕ-ಮೂವತ್ತು, ನಲವತ್ತು, ಐವತ್ತು ... ಇನ್ನೇನು ಬರೋಹೊತ್ತೆ, ಬರುತಾನೆ.

ನಿಮಗೇನು ಗೆಲಸ ಐತೋ.... ಏನು ಓದುಗೀದೀರ ?

" ಎಟ್ಲೀನ.... ಮೆಟ್ರೀಕ್ ಪ್ಯಾಸಾಗೀರ.... ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಟಿ.... ಇರಲಿಬಿಡ್ರಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪ್ಯಾಸಾಗೀರಲ್ಲಿ....ಸಾಕು ಸಾಕು ಬಿಡ್ರಿ.... ಅಲ್ಲಕೆಲ್ಸ.... ಪೋಚಯ್ಯ.... ಸುಖ್ದಕೆಲ ನೋಡ್ರಿ ನಿಮ್ದುದೇವ್ರು! ಅಂಗೆ ನಾಕ್ಕೈದು ಗಂಟೆ ಕುಂತು ಬಂದರಾಯ್ತು ಮತ್ತೆ ಶನಿವಾರ, ಬಾನುವಾರ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹಬ್ಬ ಎಲ್ಲಾ ರಜ! ಸಂಬಳ?....ಎಪ್ಪತ್ತು! ವಾಸಿ ಬಿಡ್ರಿ ದೇವ್ರು.... ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟುಹೊಗ್ಯೆತೆ. ಎಪ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಇನ್ನೇನು ದೇವ್ರು.... ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡೀರಿ. "

" ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು.... ಕೆಲಸ, ಈ ಊರಲ್ಲಿ ? ಈರಣ್ಣ ಸೆಕ್ರೆಟ್ಟರಿ....ಹೌದು. ಅದು ನೋಡ್ರಿ ದೇವೆರು, ಅವೆರು ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟಾರಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಚಾರ ತೀಳೀದು. ಅಲ್ಲ ದೇವರು, ನೀವು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿಕೊಂಡೋರು ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ವ ? ಈಗಿನ ಕಾಲದಾಗ ಏನ್ಬೇಕು! ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮನೇ ಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಚೀಲ ಜೋಳ ಒಂದು ಚೀಲನೀರುಳ್ಳಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಉಣಿಸೇಹಣ್ಣು. ಏನೈತೆ ದೇವರು ನಿಮಗಂತಾ ಖರ್ಚು? ಏನು ತಿಂದರೇನು ದೇವ್ರು ಮನಸ್ಸು ಮಹದೇವನ ತಾಕಿರಬೇಕು. "

" ಕಾಲೇಜಿ ಆದರಾಗೇನೈತಿರಿ! ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ಎಸರು. ಒಂದು ತಾಸು ಕೆಲಸ ಐತೋ ಇಲ್ಲೋ. ಅದಕ್ಕೇನು ನೂರಾ ಐವತ್ತು! ಏನಾದರೂ ಲಾಭ ಐತಾ! ಆ್ಯಟು ಬೂಟು ಇಟ್ಕೊಂಬೋದು, ಜಟಪಟ ಓಡಾಡೋದು. ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಗುಮಾಸ್ತ ದುಡಿತಾನೆ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಅವನಿಗೆ ನಾವು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡತೀವಿ. ನೀವೇನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಇಟ್ಕೊಂಡೀರೇನು ? ಬರತಾನೆ ಇರ್ರೀಯಪ್ಪ ! "

" ಏನೋ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.... ಯೆಮ್ಮೆ, ಯೆಮ್ಮೆ! ಅಂತ ಪ್ಯಾಸೊಂದಿದೆಯೇನ್ರಿ! ಇರಬಹುದು ಬಿಡಪ್ಪ! ಇದ್ದೀತು ನಮ್ಮೀರಣ್ಣ, ಸೆಕ್ರೆಟ್ಟರಿ, ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಒಂದಿವಸನ್ನ ಯೆಮ್ಮೆ ಪ್ಯಾಸ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿಲ್ಲಪ್ಪ........ ಓಹೋ ಇದೀಗ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮನ್ನೆ ಅವರಿವರು ಬಂದಾಗ ಯೆಮ್ಮೆ ಯೆಮ್ಮೆ! ಅಂತಿದ್ರು. ಒಬ್ಬರು ನೂರು ಅಂದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಅಂದರು.... ಆ ದಪ್ಪನಾಗೊಬ್ಬರಿದ್ದರು ಅವರು ಅರವತ್ತೈದೇ ಅಂದರು. ನಾನು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಿಗತ್ತಿದ್ದ ಕರಿಯೇ ಯೆಮ್ಮೇ ನೂರಾ ಐವತ್ತಾಗೈತೆ ಎಂದೆ! ಈರಣ್ಣ ಕಿವಿಮೇಲೇ ಆಕೊಳ್ಳ! ಎಲಾ ಇವನಪ್ಪನ.... ಈಗ ನೆನಪಾಯ್ತು. ಅಲ್ರೀಯಪ್ಪ ನೀವೇನೋ ಒಳ್ಳೇವರಾಗಿ ಕಾಣ್ತೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಒಂದುವಾಯ ಏಳ್ತೀನಿ.... ಮುದುಕ ನನ್ನ ಮಾತು ವಸಿ ಕೇಳ್ರಿ. ನಮ್ಮ ಈರಣ್ಣನಿಗೆ ಯೆಮ್ಮೆ ಪ್ಯಾಸ್ ಗೀಸಂದರೆ ಗೊತ್ತಾಗೊಕಿಲ್ಲ, ಆಮೂಲೇ ಮನೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನೋರನ ಕರತಂದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಇಸದವಾಗಿ ಏಳ್ತಾರೆ, ಆಗ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳೀತ್ತೈತೆ. ಈ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಬಾರದಾ ? .. ಏನ್ಕಪ್ಪ ಈಸೆಲ್ಲಾ ಓದೀರಿ! ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಕಾಗದ, ಖಾರವಾರ ಏನು ರಾಮೇಶ್ವರ ಏನು ಓಡಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಳ್ತಾರಪ್ಪ— ಅಂಗಡೀಗೆ ದುಡಿಯೋ ಮಗನೇ, ಅಂಗಡಿ ನಿಂಗೆ ದುಡೀತೈತೆ ಅಂತ "

" ಓಹೋ, ಅಂಗೋ ಒಂದುಸಲ ಪ್ರೋಚಯ್ಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡೋಕಾಗಲ್ಲೋ! ದೇವರದಯ ನಾನಷ್ಟು ಓದಲಿಲ್ಲಪ್ಪ! ನಾನೇಳಿದಂಗೆ ಮಾಡಿ ದೇವ್ರು ಇನ್ನೇನು ಬರೋಹೊತ್ತೆ."

" ಈರಣ್ಣ, ಪೂಜೆ ಆಯ್ತಾ ? ಯಾರೋ ಬಂದಿದ್ರು ಪ್ರೋಚಯ್ಯ. . ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನ ಕರತಾ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಕರತರಬೇಕು ಅಂದೆ. ಮಾಡಬಾರದಾ.. ಮಾಡಬಾರದು ಅಂತೀಯ ? ಅಲ್ಲೋ, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತನ ಬಂದರೆ ನಾವು ಅವರ ಮನೆ ಬಾಕಲಿಗೆ ಓದರೆ ಅವರೇನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ್ತಾರಾ!. .... ಬರತಾರೆ ಬಿಡು. "

— ಎಂ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ

ರೈಲು ಸಾಗಲಿ

(ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಕ್ಷಮೆಬೇಡಿ)

—— -o ——

ರೈಲುನಾಗಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿ ದೂರಸ್ಟೇಷನ್ನ ಸೇರಲಿ ।
ಬಿರುಸು ಓಟಕೆ ಓಡುತೋಡುತ ಕಂಬಿಪೋಗಡೆ ಹಾರಲಿ ॥
ಕಾಫಿಗಿಂಡಿಯ ಹಿಡಿವ ಕೈಯೊಳು ಸಿಹಿಯ ವಾರಿಯ ಚುಮುಕಿಸಿ ।
ಬೇಗ ರೈಲಿಗೆ ಹತ್ತುತಿಳಿಯುತ ಕದವ ಚಂದದಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ॥
ನೋಡು ರೈಲಿನ ದಾರಿಯಂದದಿ ಹಸುರು ತೆನೆಗಳ ಹಾಸಿರಿ ।
ರಂಜಿಸುತ್ತಿದೆ ಚೆಲುವ ಪೈರಿನ ಮುಂದೆ ಫಲವನು ಬಯಸಿರಿ ॥
ರೈಲು ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ಸೊಗಸಿನಂದದಿ ರವಿಮಣಿ ।
ಓಡುತಿರುವುದು ನೋಡು ತಾಯಿರೆ ಚೆಂದಕಾಣುವೆ ಸುಖ ಮಣಿ ॥
ಬಳಿಯ ಕೈಮರ ಹೊಲದ ಕಡೆಯಲಿ ನೋಡಿ ಬೇಗನೆ ಬರುತಿದೆ ।
ಅದನು ನೋಡುತ ರೈಲು ಕೂಗುವ ಮಧುರ ಶಬ್ದವ ತರುತಿದೆ ॥
ದೂರ ಬೆಟ್ಟದ ಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವ ರೈಲು ದಾರಿಯ ನೋಡಿರಿ ।
ಅದನೆ ಮುಟ್ಟುವ ಅಂತೆ ಸುತ್ತುವ ರೈಲು ಓಟವ ನೋಡಿರಿ ॥
ನೀವು ಲೀಲಾಮಾತ್ರ ಜೀವರು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಲೀಲೆಗೆ ।
ನೆನ್ನೆ ನೆನ್ನೆಗೆ ಇಂದು ಇಂದಿಗೆ ಇರಲಿ ನಾಳೆಯು ನಾಳೆಗೆ ॥ ರೈಲು

—ಎಸ್. ಆ. ರಾಮಪ್ರಿಯನ್ ಮತ್ತು

ಸಿ. ಎನ್. ಸತ್ಯನ್.

ನಗುವೊ ? ಅಳುವೊ ?

ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಬಟಾಣಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದು ಒಂದು ವಾರ ಆಗಿತ್ತು.

ಕೂತು ಬಟಾಣಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇದೇನೆ. ಯಾರೋ ಹುಡುಗ—ಹುಡುಗನೇನು ? ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷ ಇರಬಹುದು—ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಸಲ ನನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಸುಳಿದು ಹೋದ. ಏನೋ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕು, ಏಕೋ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚ ಎನ್ನುವಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವನು ನನ್ನ ಬಟಾಣಿ ನೋಡಿ ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅವನ ಮೈ ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ, ಹೋಟಲು ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಈ ಹುಲಿಬೋನಿನ ಓಡಾಟ ನೋಡಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ 'ಯಾರಪ್ಪ ನೀವು ?' ಎಂದೆ. ಅದೇನಾಯಿತೋ ಅವನಿಗೆ, ಯಾವ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತೋ ಕಾಣೆ, "ನಾನು ಸಾರ್ !" ಎಂದು ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು, ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚ ಹೀಗೇಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕಾಲಬೆರಳು ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಹಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹುಲ್ಲು ಅಗಿದೂ ಅಗಿದೂ ಮೆತ್ತಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಬೆರಳು ಉಳಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎದೆ ಎರಡು ಡವಡವ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆಯಿತು.

ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, "ಯಾರಪ್ಪ ? ಏಳಿ !" ಎಂದೆ. ಅವನು ಏಳದೆಯೆ, ಹಾಗೇ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮೂಗು ಊರಿ, "ನಾನು ಸಾರ್, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ. ತಮ್ಮಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ" ಎಂದ. ನಾನು ಇಂಥ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರಲಿಲ್ಲ.

"ಛಿ ! ಏಳ್ರೀ ಮೇಲೆ. ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದವರು ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು. ನಾನೂ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಇರೋನು. ಏಳ್ರಿ !" ಎಂದೆ. "ತಾವು ಅಭಯ ಕೊಟ್ಟ ಹೊರತು ಏಳೋದಿಲ್ಲ, ಸಾರ್ !" ಎಂತ ಮಲಗೇ ಇದ್ದ, ಆ ಮೊಂಡ. ಅಭಯ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದದ್ದು ಅವನು ! ನನಗೆ ! ಅದು ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಬೇಡತಾ ಇದ್ದಾನೆ ನನ್ನ ! ಏನೋ ? ಹುಚ್ಚೋ ಹೇಗೋ ? ಎಂದುಕೊಂಡು, "ತಕ್ಕೊಳ್ರೀ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ! ಇದೊ ಬಲಗೈ, ಅಭಯಹಸ್ತ ! ಬೇಕಿದ್ರೆ ಇದೂ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳಿ, ಎಡಗೈ ! ವರದ

ಹಸ್ತ ! ” ಅಂತ ಎರಡೂ ಕೈ ಮೇಲೆತ್ತಿದೆ. (ನಿಜವಾಗಿ, ದೇವರು ಯಾವ ಕೈಲಿ ವರ ಕೊಡತಾನೊ ? ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಹೀಗೇ ಇದ್ದರೆ !)

ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಸಾಕಾದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಅಲ್ಪತೃಪ್ತರೇ ಅಲ್ಲವೆ ಮಹಾಸುಖಿಗಳು ! ಎಷ್ಟುಬೇಗ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನೋ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ” ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಸಾರ್ ! ನನ್ನ ಜನನ ಮರಣ ಎಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕೈಲಿದೆ” ಎಂದ, ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.“ ಏನ್ರೀ ಹಾಗೆಂದರೆ ? ” ಎಂದೆ. ” ಸಾರ್, ತಾವು ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಸತ್ತೆ. ತಾವು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದರೆ, ನಾನು ತಿರುಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ, ಸಾರ್ ! ” ಎಂದ.

ಏನೋ ಪ್ರಾಣಿ ; ನಾನು C. R B ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಏನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿತೋ ಏನೋ ! “ ನಾನು ಯಾರು ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇನ್ರೀ?” ಎಂದೆ. “ ತಾವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಷ್ಟರಲ್ಲವೇ ಸಾರ್ ! ಈ ವರುಷ.... ಅಂತ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವನ ಪೂರ್ವ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಹೋಯಿತು.

“ ಈ ವರುಷ....? ” ಎಂದೆ.

“ ಹೌದು, ಸಾರ್ ” ಎಂದ.

“ ಗ್ರೂಪು ? ”

“ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದೇ ಸಾರ್ ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ.”

“ ಎಷ್ಟನೇದು ? ”

“ ಎಂಟನೇದು ಸಾರ್ ನನ್ನ ರಿಜಿಸ್ಟರು........”

“ ನೋಡ್ರೀ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು, ರಿಜಿಸ್ಟರು ನಂಬರು ಹೇಳಬೇಡಿ. ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನ ನಾನು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ........

“ ಆದ್ರೆ, ಸಾರ್, ಈ ಸಲವೂ ಫೇಲ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡತೇನೆ. ನನ್ನ ಹಿರೇ ಮಗ ಪ್ರೈಮರಿ ಒಂದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗತಾನೆ ಸಾರ್, ಈ ವರ್ಷ ! ”

“ ಅದಕ್ಕೇ ನೋಡಿರಿ, ಹೇಳಬೇಡಿ. ನಾನು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟೋ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಟನೇ ವರ್ಷದ ಪತ್ರಿಕೆಯಿದ್ದೆ, ಅದು ಫೇಲಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಡೆದುಬಿಡುತ್ತೆ, ಅದರ ಪಾಪ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಅಂಟಬಿಡುತ್ತೆ, ಆದ್ದರಿಂದ

ಯಾರೂ ಫೇಲಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಧರ್ಮ ಎಂದು ನಾನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಫೇಲಾಗುವವರು ಇನ್ನೂ ಐವತ್ತು ಜನ ನಿಮ್ಮ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನುಣಿಚಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಬಿಡಿ. ನೀವೇನೂ ಹೆದರಬೇಡಿ " ಎಂದೆ.

ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂದು ನಗದೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಅದನ್ನು ನಂಬಿ ಬಿಡೋಣವೆ! " ಸಾರ್! ತಮ್ಮಂಥವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಜನ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಬಹುದು!" ಎಂದು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಬಿಟ್ಟ! ' ಜೂನಿಯರ್ ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ, ಪುಸ್ತಕಾ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡುಬಿಡುತೇನೆ ' ಅಂತ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿದವನ ಹಾಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ.

ಪಾಪ, ನೋಡಿದರೆ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಅಯ್ಯೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವಳು

ಇಂದು ಬರುವಳು, ನಾಳೆ ಬರುವಳು
ಎಂದು ಕಾದೆನು ಅವಳಿಗಾಗಿ
ಮನೆಯ ಹಣತೆಗೆ ಬೆಳಕನೀಯುವ
ಪ್ರೇಮ ಲಹರಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾಗಿ

* * *

ಮನದ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸಿ ಒಲಿಸಲು
ಕೈಯ ಪಿಡಿದಳು ಪತ್ನಿಯಾಗಿ
ಹಗಲು ಇರುಳೂ ಕಾಡಿ ಸೆಣಸುವ
ನನ್ನ ಭಾಗದ ಮಾರಿಯಾಗಿ

— ಸಿ. ಕೆ. ಅ.

ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಉದ್ಯೋಗ

" ಮಾಡಿದರೆ ಈ ತರ ಮಾಡ್ಬೇಕು ' ಸರ್ವ್ 'ನ....ನೀನ್ಮಾಡ್ತೀಯಾ ನೋಡು ' ಸರ್ವ್'ಉ, ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ....ಅದಿರಲಿ, ಇಲ್ಕೊಡು ' ಬಾಲ್'ನ" ಎಂದು ಕಿಟ್ಟು, ' ಬಾಲ್ ' ಅನ್ನು-- ಚಕ್ಕೋತನ ಕಾಯನ್ನು-- ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಸುಬ್ಬುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಅವನು ಸುಬ್ಬುವಿಗೆ ' ವಾಲಿಬಾಲ್ 'ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ' ಸರ್ವ್ ' ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ.... ಗೋಳವು ಕಿಟ್ಟುವಿನ ಕೈಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಾಮಕರವು ಅದನ್ನು ಗಾಳಿಗೆಸೆದಿತ್ತು ; ಬಲಗೈಯು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಆ ಗೋಳಕ್ಕೆ ಮಹಾಪ್ರಹಾರವೊಂದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿತ್ತು. ಗೋಳವು (" ಅತ್ತೆಗೆ ಸೊಸೆಯಮೇಲೆ ಕೋಪ, ಸೊಸೆಗೆ ಸಂಡಿಗೆಯಮೇಲೆ ಕೋಪ " ಎಂಬಂತೆ), ತನ್ನನ್ನು ಗುದ್ದಿದ ಕೈಯ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಿಟಕಿಯ ಗಾಜಿನಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂದೇನು? ' ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಜು'ರವರು ' ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಜು ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್' ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು ; ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಜುರವರ ಸಂಸಾರದವರೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ-- ನಾನಾಕಡೆಗೆ, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ-- ಟಿಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು !

" ಇದೇನೋ ಇದು ಮನೇಲಿ ಗಲಾಟೆ ? " ಎಂದು ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಲೇ ಲಾಯರು ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣಮುಂದಿನ ನೋಟವು ಅವರ ಕೋಪವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಎದುರಿಗೆ ಕಿಟ್ಟು ಬೆಪ್ಪಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ; ಸುಬ್ಬು ಕೆಳಗೆ ' ಕುಂತಿ 'ದ್ದಾನೆ. ಅವರ ಮುಂದೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಗಾಜಿನ ಪರಮಾಣುಗಳು.... ಆ ಚಿಕ್ಕ ಅಣುಗಳ ನಡುವೆ-- ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರ ಮಧ್ಯದ ರೇಷನ್ ಆಫೀಸರಿನಂತೆ, ಚಿಕ್ಕ ಉಂಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಲಡ್ಡುವಿನಂತೆ--- ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹವೇ ಎದುರು ಮನೆಯಿಂದ ' ತರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ' ಚಕ್ಕೋತ.

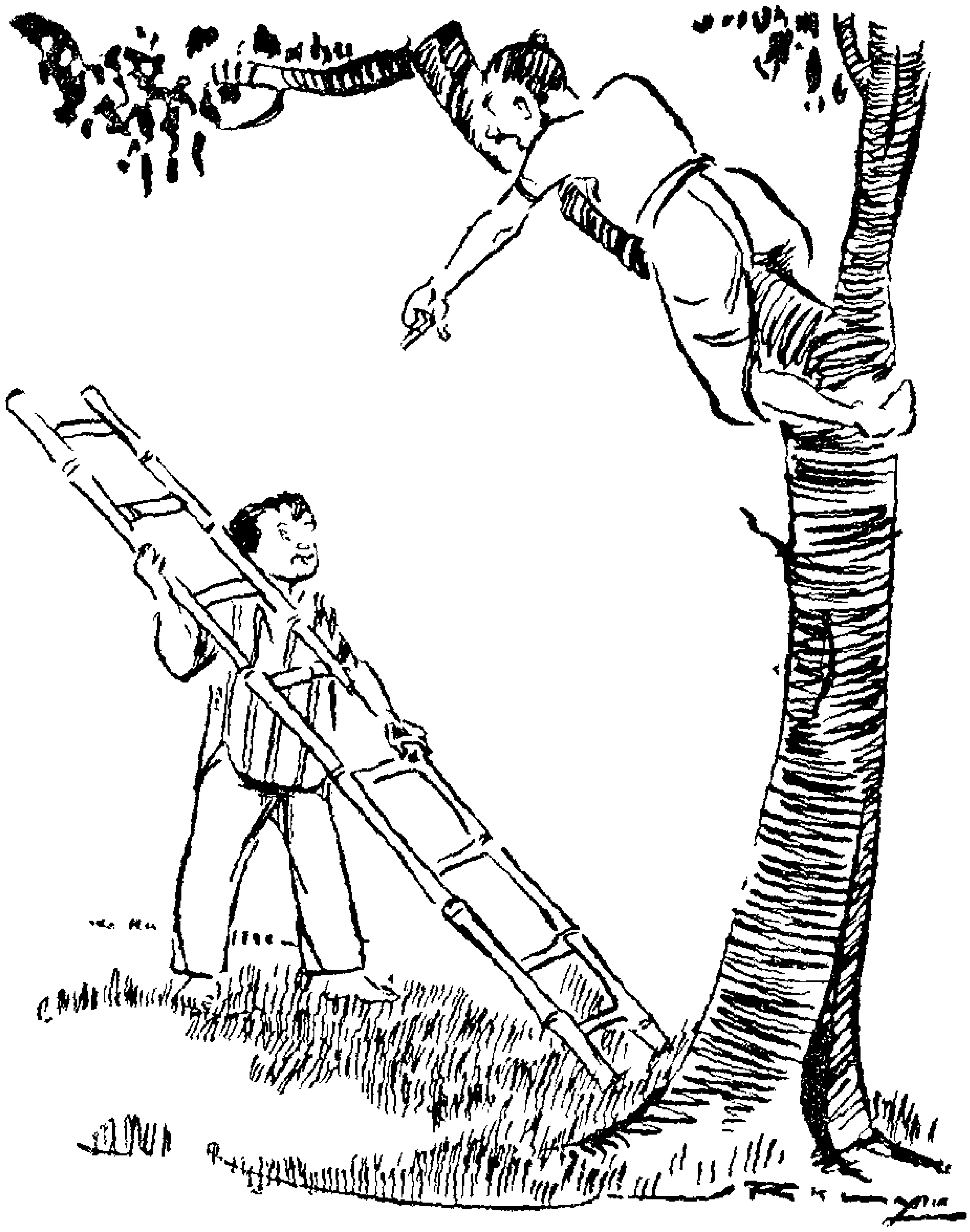
" ಏನೋ ಕಿಟ್ಟು, ಆ ಪೋಲಿ ಸುಬ್ಬನ ಜತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದೆಯಾ ? ಲೋ ಸುಬ್ಬಾ ! ಇರು, ನಿನ್ತುಂಟ್ತನಾನೆಲ್ಲ ರಾಮಾಚಾರ್ರಿಗೆ ತಿಳಿಸ್ತೀನಿ ! ಇರಲಿ....ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಒಡೆದಿದ್ದು ಗಾಜ್ನ ? ನಿಜ ಹೇಳಿ ; ಇಲ್ದಿದ್ರೆ........ "

ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಬ್ಬನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ' ಇಮಿಟೇಷನ್ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆ 'ಯು ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಕಿಟ್ಟುವಿನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ' ಇಮಿಟೇಷನ್ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ ಜಲಪಾತ'ವೇ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು....ಮತ್ತು........ " ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ ", " ಇಹದಲ್ಲಿ

ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದವರು ಪರದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ". "ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ರೌರವ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ" ಮುಂತಾದ ಗಾದೆಗಳೂ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತಿಂದಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು (ಡಜನ್) 'ಕಜ್ಜಾಯ' ಗಳೂ ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ನೆನಪುಗಳು ಅವನನ್ನು "ಇಂದಾದರೂ ನಾನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳದಿರಬೇಕು, ನಿಜವನ್ನೇ ಉಸುರಬೇಕು" ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದುವು. "ಅಪ್ಪಾ....ಹುಂ....ಹುಂ....ನಾನು.... ಸುಳ್ಳು....ಹೇಳಲಾರೆ.... ಹುಂ ...ಹುಂ.... ಸುಬ್ಬು....ಗಾಜ್ನ ಒಡೀಲಿಲ್ಲ.... ನಾನೇ.... ಒಡೆದಿದ್ದು....ಹುಂ....ಹುಂ ..ಇನ್ಮೇಲೆ....ಹೀಗೆ....ಮಾಡೊಲ್ಲ.... ಇನ್ಮೇಲೆ....ನಾನು ಸುಳ್ಳು....ಹೇಳೊಲ್ಲ.... ಒಳ್ಳೇವನಾಗಿರ್ತೀನಿ ... ಹುಂ...., ಹುಂ.... ಅಪ್ಪಾ ... ಹೊಡೀಬೇಡ....ಹುಂ...." ಎಂದ ಬಿಕ್ಕುತ್ತ. ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಬೈಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಾಗಲಿ ಏಟುಗಳ ಸಿಡಿಲುಗಳಾಗಲಿ ಮುಂಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ (ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯ!!) ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಮುಖಭಾವವು ಎಣ್ಣೆಬಳಿದ ಮಿಂಚಿಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ರೌದ್ರತೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಕಟ ನಿರಾಶೆಗಳು ತುಂಬಿದುವು. 'ಫೇಲಾ'ದ 'ಗ್ರಾಜುಯೇಟ'ನ (?) ಮುಖದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಶರೀರದ ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಚ ಅಂಗ — ಮುಖ. ("ಮಗನು ಸತ್ಯಸಂಧನಾದರೆ ತಂದೆಗೆ ಇಷ್ಟು ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?" ಎಂದು ಈಗಲೇ ಕೇಳಬೇಡಿರಿ. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ. ತಾಳಿದವನು 'ತಾಳಿ' ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ!) ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಕುರ್ಚಿಯೊಂದರೊಳಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿಶಾಲ ದೇಹವನ್ನು ತುರುಕಿದರು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು, ತಮ್ಮ ಬಾಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರು: "ಏನೂಂದ್ರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ರಂಪವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ... ಹುಡುಗ್ರು ಆಗ್ಲೇ ಕಿಟಕಿ ಗಾಜ್ನ ಒಡೆದ್ಬಿಟ್ರೇ? ಇನ್ನೂ ಒಂತಿಂಗ್ಳು ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದು.... ಏನ್ರೋ ಇದು? ಸುಬ್ಬೂ....! ಕಿಟ್ಟೂ..! ನಿಮ್ಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ವೇನ್ರೋ?....ಯಾಕೇಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ತಲೇಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತ್ಬಿಟ್ರಲ್ಲಾ! ಒಂದು ಗಾಜು ಹೋದ್ರೆ ಬೇರೆ ಗಾಜು ಹಾಕಿಸಿದರಾಯ್ತು, ಅದಕ್ಯಾಕೇಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ಸಂಕಟ ಪಡ್ತೀರಿ?"

"ಗಾಜು ಹಾಳಾಗ್ಹೋಗ್ಲಿ! ಕಿಟ್ಟು **ನಿಜ** ಹೇಳ್ಬಿಟ್ಟ ಕಣೇ....ನಿಜ ಹೇಳ್ಬಿಟ್ಟ. ಏನೋ, ಇರೋ ಒಬ್ಬಗನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಕಸಬ್ನಲ್ಲೇ ತಯಾರ್ಮಾಡ್ಬೇಕೂಂತಿದ್ದೆ.... ತಂದೆ ಕೆಲ್ಸಾನೇ ಮಗಾನೂ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ ಅಂತ........ಹುಂ.... ಅವ್ನು ನಿಜ ಹೇಳ್ಬಿಟ್ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು? ಅವ್ನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳೋಕಾಗೋದಿಲ್ಲಾಂತಂದ್ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು? ನನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಾನ ಅವನು ಕೈಕೊಳ್ಳೊ ಹಾಗೇ ಇಲ್ವಲ್ಲೇ?........ ನನ್ನಾಸೇನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ್ದಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆ ಮಾಡ್ಬಿಟ್ನಲ್ಲೇ............

—ಅಕ್ರೂರ.

" ಏಣೀನ ಇಡೊ ಇಲ್ಲಿ, ನಾನಿಳೀಬೇಕು.
ಇಡ್ತಿಯೋ ಇಳ್ದ್ ಬಂದು ಒದೀಲೊ ...."

ಸಾಗ-ಕಡುಬು

"ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಉಪಾಯ" ಎಂದನು ಸೋಮಣ್ಣ.

"ಏನದು ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಸಾಗ- ಕಡುಬು" ಎಂದನು.

ಏನೇನೊ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆ. ಅಬಿಸೀನಿಯಾ ಧೊರೆಯ ಆಭರಣಗಳು, ಹಿಟ್ಲರನ ಹೋರಾಟ, ಜರ್ಮನ್ ಜನರಲ್ಲುಗಳ ಜೈಲು ಬಂಧನ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಟಾಯಿಸಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಟೋರಿ-ಲೇಬರ್‌ಪಾರ್ಟಿ ಚುನಾವಣೆ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಸಮರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಯನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಚರ್ಚಿಲ್ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಈಗ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು. "ಹೌದು, ಆದರೆ, ಅವನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಸೋಮಣ್ಣ. ಅವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಾಳೋಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅವನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ—ಹೋಗು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಕೋಚ !—ಒಳ್ಳೇ ಸಂದಿಗ್ಧ. ಇದಕ್ಕೇನು ದಾರಿಯೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಂದನು ಸೋಮಣ್ಣ.

ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ, "ಸಾಗ-ಕಡುಬೆ ? ಹಾಗೆಂದರೇನು ?" ಎಂದೆ.

"ನೋಡು" ಎಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. "ಮೊನ್ನೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗನ ಮದುವೆಗೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಮದರಾಸ್‌ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣು, ಒಳ್ಳೆ ಭಾರಿ ಕುಳ, ಜಗಿ ಜಗಿ ಆಭರಣಗಳು, ಜರತಾರಿ ಸೀರೆಗಳು.. ...ಝುಣ್ ಝುಣ್ ದುಡ್ಡಿನ ಶಬ್ದ ! ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಯಂಥಾ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಕರಣೀಕನವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಜರು. ಆ ಬೆಡಗನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬೆಪ್ಪಾಗಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಒಂದೇ ದಿನದ ಮದುವೆ ಎಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೇನು, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆವು.

ಮದುವೆಯ ದಿನ ಭಾರಿ ಭೋಜನ. ಲಾಡು, ಚಿರೋಟಿ ಊಟ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು ವವನನ್ನು ಪಾಲಘಾಟಿನಿಂದ ಖುದ್ದಾಗಿ ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಮದುವೆ ಗಂಡಿನ ಆನಂದಕ್ಕಂತೂ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಅಷ್ಟೆ ! ಇನ್ನೊಂದುವಾರ ಒಳ್ಳೆ ಸುಗ್ಗಿ ಅಂದುಕೊಂಡೆವು.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು 'ಲಾಡು ಷೋಕಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ' ಎಂದನು.

‘ ನನಗೂ ಅಷ್ಟೆ, ನಾಲ್ಕು ಚಿರೋಟಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ ’ ಎಂದೆ. ಹಾಗೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ‘ನಾಳೆ ಏನಿರಬಹುದೋ ?’ ಎಂದೆ. ‘ಲಾಡು, ಚಿರೋಟಿ ಎರಡೂ ಈವತ್ತೇ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ, ನಾಳೆ ಫೇಣಿ ಇರಬಹುದು ’ ಎಂದನು ದೊಡ್ಡಪ್ಪ.

‘ ಇಲ್ಲ ಅವರು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನು ನೋಡಿದರೆ, ಝಾಂಗೀರು ಅಥವಾ ಜಿಲೇಬಿ ಮತ್ತು ಬಾದಾಮಿ ಬರ್ಫಿ ಇರಬೇಕು ’ ಎಂದೆ ನಾನು.

‘ ಮೈಸೂರು ಪಾಕ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ಹಲ್ವ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ’ ಎಂದು ಮದುವೆ ಗಂಡು.

ಬೆಳಗಾದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೆ. ಯಾಕಿಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಎಂದು ಮಲಗಿದೆವು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಊರೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಊಟದ ವೇಳೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತೆವು. ಫೇಣಿಯೋ, ಜಿಲೇಬಿಯೋ, ಬರ್ಫಿಯೋ ಏನು ಬರುತ್ತೋ ಎಂದು ಅನ್ನ, ತೊವ್ವೆ, ಹುಳಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮಿತವಾಗಿಯೇ ತಿಂದೆವು. ಭಕ್ಷ್ಯ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಕಡೆಯೇ ಕಣ್ಣು. ಪರಿಚಾರಕನು ದೊಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೊರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಬಡಿಸತೊಡಗಿದನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಒಬ್ಬರು ನೋಡ ಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಫೇಣಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಝಾಂಗಿರಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಹಲ್ವ, ಮೈಸೂರು ಪಾಕುಗಳು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ—ಕೇವಲ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕಡುಬು ! ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯುವರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬೀಗರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೆರಡು ಕಡುಬು ಬಡಿಸಿ, ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ! ನಮಗೋ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಗಾಗಿಹೋಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ಕಡುಬು ತಿಂದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟೆವು. ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ‘ ಏಕೆ ? ನೀವೆಲ್ಲಾ ಏನೂ ಊಟವೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ರಾತ್ರಿಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಊಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ—ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಘಂಟೆಗೇ ಹೊರಡುತ್ತೆ ರೈಲು—ಮತ್ತೆರಡು ಕಡುಬು ತಿನ್ನಬಾರದೆ ? ’ ಎಂದು

ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು “ ಯಾವ ರೈಲು ? ” ಎಂದನು.

‘ ಅದೇ ನಿಮ್ಮ ರೈಲು....ನೀವೇನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ರಿಸರ್ವ್ ಆಗಿದೆ. ಟಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಕೂಡ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗಲೇ ಹೊರಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ’ ಎಂದರು.

ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಪೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದೇನೂ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದೆಂದು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡೆವು. ಮದುವೆಯೇನೋ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಗಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಮೂಟೆ ಯೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆವು. ಮದುವೆಯ ಗಂಡು ‘ನಾನು ಈವತ್ತು ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ’

ವೆಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದನು. 'ಇದೇನಿದು, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುದಿನ ಕೂಡ ಇರಬೇಡವೆ ನಾನು ? ಹಾಡಿನಲ್ಲಿಕೂಡ ಹೇಳಿದೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಇರಬಹುದೆಂದು' ಎಂದು ವಾದಿಸಿದನು. ನಾನು 'ಅಪ್ಪಾ, ಅದು ತೆಲುಗರ ಗಾದೆ—ನಾವು ಬಂದಿರುವುದು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮಾತನಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದೆ. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂತೆವು. ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಓಲಗದೊಡನೆ ಬೀಗರೆಲ್ಲಾ ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ರೈಲು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೋದರ ಮಾವನು ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ತಂದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು 'ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡುಬು ಇಡಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರ್ಗಾಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗ ಬಹುದು—ಉಪಯೋಗಿಸಿ' ಎಂದನು. ನಾನು ಗಾಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಆಮಾತು ಈಮಾತು ಆಡುತ್ತಾ ಕಡೆಗೆ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ—ಏನಿದು, ಈ ಕಡುಬಿನ ಮರ್ಮ ಎಂದು.

ಆಗ ಅವನಂದನು 'ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ. ಬೀಗರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅಂದು ಕಡುಬು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನೀವು ಮದುವೆ ಮುಗಿದ ಒಡನೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಈ ರೇಷ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸ ಇದ್ದು ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿರುತ್ತಾರೆ—ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರ ಖರ್ಚು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾದರೂ ಹೊರಡುವ ಯೋಚನೆಯೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸಾಗಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಉಪಾಯ. ಭಕ್ಷ್ಯ ಕಡುಬು ಮಾಡಿಸಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಪವಾಸದಿಂದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ದಿವಸದ ಕಡುಬು. "ಸಾಗ-ಕಡುಬು" ಎಂದರೆ ಸಾಗಹಾಕುವ ಕಡುಬು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಎಂದನು....

ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸೋಮಣ್ಣನು "ಕಂಡೆಯಾ, ಅವರದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮೋಪಾಯ. ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ಕಡುಬು ಮಾಡಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು—ಹೊರಡು ಎನ್ನಬೇಕಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.... ಈ ಸಾಗ-ಕಡುಬಿನ ಅಸ್ತ್ರವು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಬೇಡವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೋಗು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಕಡುಬು ಮುಂದಿಟ್ಟರಾಯಿತು, ತಾವೇ ಗಲಾಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಜಾಗ ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಡುಬುಗಳನ್ನು (ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದರಂತೆ) ಕಳುಹಿಸಿದರಾಯಿತು—ಅವರೇ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ನಾಗಾಲೋಟ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ನಾನೇನಾದರೂ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಟೋರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಸಾಗ-ಕಡುಬನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದನು.

ನಾನು "ಭೇಷ್ ಸೋಮಣ್ಣ, ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರಪಟು ಎಂದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆ.

ಹೋಗುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಗ-ಕಡುಬಿನ ಸಾಧ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯ ತೊಡಗಿದುವು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುವುವು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಬೇಡದ ಅಮಲ್ದಾರರಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಡುಬು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಒಡನೆ ಅವರೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಒಂದು ಕಡುಬು ತೋರಿಸಿದರಾಯಿತು—ತಕ್ಷಣ ಅವರೇ ಹೊರಡುವರು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅಷ್ಟೆ—ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಇಂಥವರು ಈ ಊರಿಗೆ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಅವರ ಮುಖ ಭಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಬರಬೇಕೆಂದಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಕಡುಬನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರಾಯಿತು— ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಜನಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ. ಬೇಡವಾದವರು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕರೀಬಾವುಟ, ಕೂಗುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಕಡುಬಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು....ಇನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಹೊಳೆಯಿತು.

ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು 'ಹಸಿವಾಗಿದೆ, ಕಾಪಿ ತಿಂಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದೆ. ಎಲೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಯೂ ಲೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯೂ ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಆತುರದಿಂದ ಎಲೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದೆ --ಎರಡು ಕಡುಬು!

— ಬೀರಣ್ಣ.

ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ದಿನ ಗೃಹಿಣಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಭೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರಂತೆ.

—ಕಷ್ಟಗಳು ಹೊರಗೆ ಕಾದಿದ್ದು ಸಭೆ ಮುಗಿದನಂತರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆಯಂತೆ.

✤ ✤ ✤

ಪ್ರ. ಪ್ರ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಕಾರರು ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬಾರದೇ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ.

—ಇರೋ ಬೆಣ್ಣೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲದು

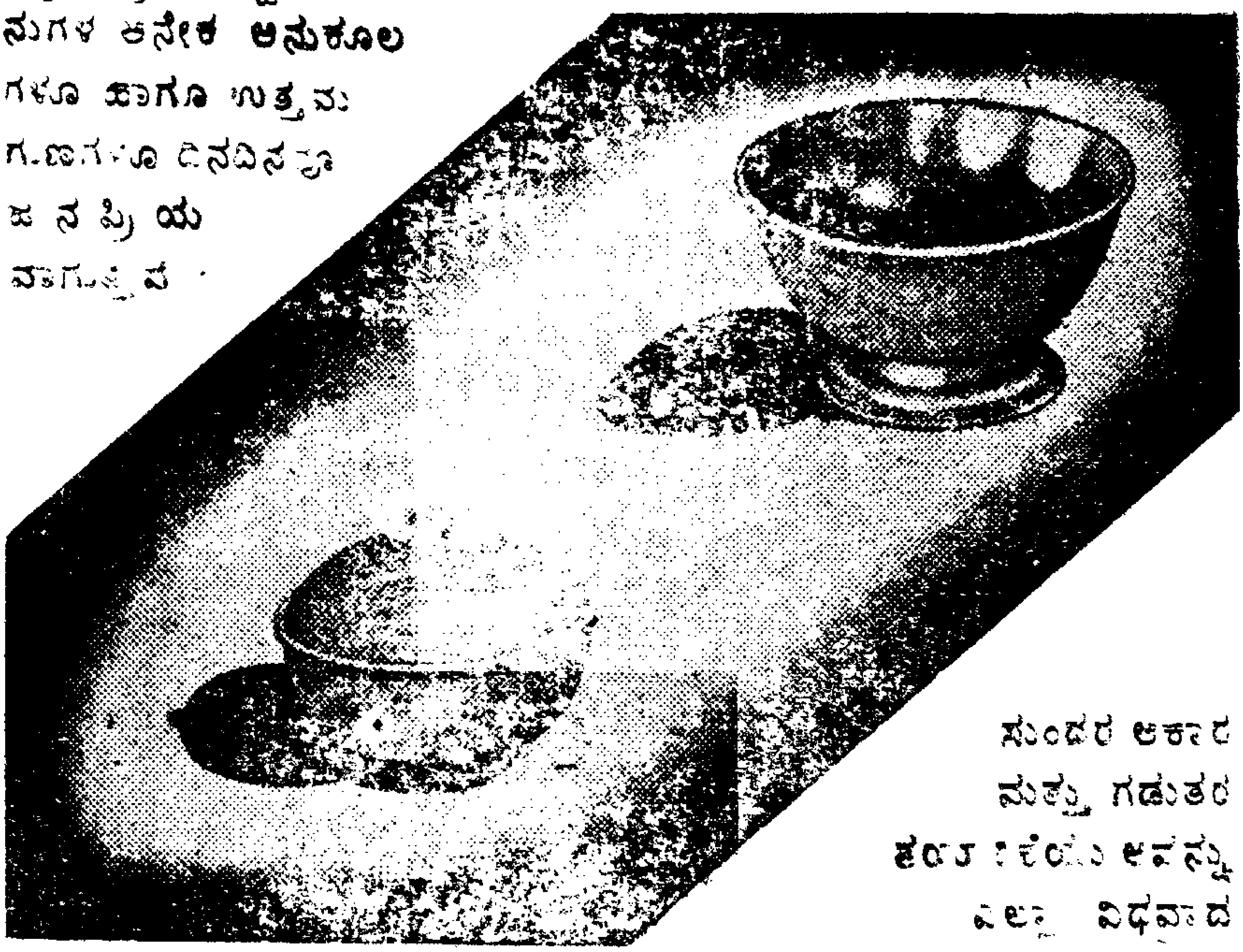
—ಇನ್ನು ನಾಲಿಗೆಗೆಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ.

✤ ✤ ✤

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ [illegible]ರಿಸುವ ಸುಂದರ ಆಕಾರ

ಅತ್ಯ[illegible]ವಾದ ಬಾಳಿಕೆ

ಮೈಸೂರೈಟ್ ಅಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾ
ನುಗಳ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲ
ಗಳೂ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ
ಗುಣಗಳೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ
ಜನಪ್ರಿಯ
ವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸುಂದರ ಆಕಾರ
ಮತ್ತು ಗಡುತರ
ಕಟ್ಟ[illegible] ಇವನ್ನು
ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ
ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಬಳಸಲು
ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳಂಥವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಮೈಸೂರೈಟ್

ಅಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾನುಗಳು

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ - - ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ

ಭಾರತೀಯ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಂದ

ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ

ಕೂಡಿರುವುದೇ

—o—

ಬೆಂಗಾಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್

ತಯಾರಿಕೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ

ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು

ಖ್ಯಾತಿಪಡೆದಿದೆ

Printed by B. S Iyengar, Bangalore City